

ODINIOARĂ, DE 1 MAI ÎN BUCUREȘTI

dr. Lelia Zamani

Din vremuri vechi, prima zi a lunii mai a fost în conștiința populară de la noi o zi specială. A fost ziua în care întreaga natură, renăscută din amorțirea frigului, cunoștea pe deplin bucuria și feeria primăverii, ca prima zi a lunii florilor (florar).

Ziua de 1 Mai poartă și numele și de Armindeni, după Sfântul Ieremia a cărui sărbătoare este atunci¹. Obiceiul era, în această zi, la românii din Bucovina, Moldova și la cei din Muntenia de „a frige de Armindeni un miel și a se duce în pădure într-o dumbravă, luncă, la vie sau în grădină unde este iarbă verde, a se pune acolo la umbra unui copac și mâncând friptură de miel, a bea pelin, și dacă nu este din acesta, atunci vin din celălalt punând în el pelin verde”. Nelipsiți de la petrecere erau și lăutarii „de le cântă și astfel petrec apoi până către seară, când se întorc în sat cântând și bând, împodobindu-se pe la pălării cu flori de liliac, dacă e înflorit și cu pelin verde”². Dacă prima zi de Mai cădea miercurea sau vinerea, adică în zi de post, petrecerea nu mai putea avea loc, datorită restricției la carne. Cu toate acestea erau și excepții, deoarece „ciocioașii de la țară” nu țineau seama de astfel de interdicții și-l „petrec întotdeauna”³.

Nici locuitorii Bucureștilor nu făceau excepție în a sărbători această zi, iar ieșirea în natura pulsând de frumusețe și prospețime devenea o tentație de neocolit. Astfel, cea mai mare parte dintre locuitorii capitalei având pregătit coșul cu de-ale mâncării și băuturii o porneau la iarbă verde, unde petreceau toată ziua, bucurându-se în acest fel de primăvară. La mare cinste de Armindeni era pelinul, atât planta verde, cât și vinul de pelin. Apa de izvor, împreună cu vinul, cafeaua și tot felul de bunătăți aduse de acasă făceau parte din veselia obligatorie a sărbătorii.

Ieșirea la iarbă verde nu se făcea, însă, oricum. Bucureștenii grupați pe familii ori prietenii stabileau din vreme unde să petreacă ziua de 1 Mai și ce bucate și băutură să aducă cu ei. Locurile socotite a fi potrivite pentru acest gen de ieșiri erau, în afară de unele grădini cu birt unde se putea mânca și bea bine, „pajiștile împădurite din Băneasa Herăstrăului și Mogoșoaia, cele de pe apa Colentinei și de la „Trei lulele”

1. Simion Florea Marian, *Sărbătorile la Români*, Studiu etnografic, vol. III, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, București, 1901, p. 288.

2. Idem, p. 293.

3. Idem.

din Ciurel (pe apa Dâmboviței în sus) sau, mai apropiate, cele din preajma fântâniei Brâncovenesei de sub Cotroceni și a lui Cantacuzino de sub Dealul Filaretului”⁴.

Locurile unde ieșeau bucureștenii erau, astfel, cele din împrejurimile orașului. Un astfel de loc amintit era Băneasa, aflată în nordul capitalei. Iodinooară, de Armindeni, acolo era locul preferat al boierilor care veneau împreună cu familiile și cu slugile. Acestea din urmă aveau îndatorirea de a aduce bucatele pregătite din vreme și a-i servi pe stăpânii lor, când li se cerea. O descriere extrem de plastică a petrecerii de Armindeni de la Băneasa a realizat-o locotenent-colonelul Dimitrie Pappasoglu care, nu scrie nimic de mâncare și băutură, ci de ofițeri, boieri, boieroaice, fii și fiicele acestora, care se desfășeau în acea dumbravă cu poezii, dansuri: valsuri, polcă și cancan, dar și cu întreceri cu cai; totul învăluit în cântecul păsărilor, la care se alăturau muzicile vremii⁵.

Un alt loc de petrecere a fost și la Herăstrău. Numele de Herăstrău se pare că vine de la faptul că apele Colentinei puneau cândva în mișcare un ferăstrău de tăiat lemne. Astfel s-a născut numele lacului și al locului dimprejur. Acolo venea să se desfete cu tot felul de delicatase, în acorduri de meterhanea și Alexandru Vodă Ipsilanti, care pusesese a i se ridica și un chioșc.

O altă destinație era și Grădina Bordei care, prin 1880 se înfățișa ca „o adevărată pădure cu arbori bătrâni și tineri, cu pajiști frumoase”, unde veneau „locuitorii mahalalelor să petreacă începutul primăverii”⁶.

Și în Grădina Ioanid, grădină mare cu pomi fructiferi, veneau prin 1870-1900, locuitorii din mahalalele învecinate la iarbă verde⁷.

Un alt loc unde mai mergeau bucureștenii de 1 mai, înainte de jumătatea secolului al XIX-lea era livada baronului Barbu Bellu. Aflată pe Calea Șerban Vodă, livada avea pe lângă meri, cireși, pruni și nuci, și copaci exotici: portocali și lămâi. Locul era destul de întins, cu izvoare având apă bună, iar mai jos un heleșteu plin cu pești. „Negustorii, arendași ai grădinii baronului, umblau printre mesele mușteriiilor ori printre pâlcurile întinse pe iarbă, cu târgile în brațe și potrivindu-le gâtul lung peste bårdacele setoase, slobozeau vinul cu buricul degetului. Când li se istoveau puterile și banii, clienții trânteau cu oala în pământ, ca să nu mai bea alții după ei. Nu era de mirare atâta sete, când pe grătare sfârâia pastrama de capră, iar pe tarabe spânzura semiluna ardeiată a ghiudemurilor. Chiar și plăcintele răsturnate în uriașe tăvi de aramă, peste cotloane cu jar, când erau cu brânză, aveau atâta piper că abia se mai

4. George Costescu, *Bucureștii vechiului regat*, Editura Capitel, 2004, p. 373-374.

5. Lt.-Colonel D. Pappasoglu, *Istoria fondării orașului București*, Fundația Culturală Gheorghe Marin Speteanu, București, 2000, p. 24-25.

6. Paul Filip, *Bătrânul Cișmigiu*, Primăria Municipiului București, ARCUB-Centrul de Proiecte Culturale, București, 1999, p.24.

7. Idem.

cunoștea tocătura. Cum de obicei se mânca și cu carne și cu brânză, doar vinul alina necazurile mușteriiilor”⁸.

La 1858, la propunerea lui C.A. Rosetti, Barbu Bellu a donat orașului livada care, împreună cu o parte a moșiei Văcărești a fost folosită pentru înființarea cimitirului care avea să-i poarte numele. Se pare că, în primii ani de după înființarea cimitirului, bucureștenii încă veneau aici de Armindenii, obișnuiți cu locul.

De altfel, numeroase erau pădurile, grădinile, livezile și pajiștile în care bucureștenii petreceau de Armindenii...

După ce hotărau locul unde urmau să meargă, fiecare ajungea acolo după posibilități: unii cu trăsurile lor, alții cu trăsurile de Herasca, „un fel de diligențe încăpătoare, acoperite cu piele și care se găseau în oraș, în mahalaua Herasca de lângă Sfânta Vineri”, ori cu „trăsuri de piață sau cu briști cu leagăn tocmite cu o zidouă mai înainte”, iar alții, pe jos⁹. Veneau, cum s-a mai spus, în grupuri de prieteni sau familii. Mai toți duceau cu ei coșuri pline cu mâncare și băutură. Odată ajunși, alegeau un loc pe iarbă, la umbră de preferință, și, într-o clipită, femeile întindeau pe jos pături, ștergere și chiar rogojini. Apăreau îndată și farfuriile cu tacâmuri și tăvile pline cu bunătățile preparate acasă. Nici băutura nu era uitată, căci aveau grijă bărbații de asta. De altfel, aceștia plecau destul de repede de lângă consoarte și copii, pentru a vedea ce mai puteau aduce la masă, bunăoară ceva raci vii pentru fiert, ori pește viu, pentru o saramură de „caracudă, biban, albișoară sau roșioară”, cu mult ardei iute¹⁰. De asemenea, se putea cumpăra vin, mici, cașcaval, pâine, ridichi, precum și oale noi de un litru. „Cumpărai mai întâi o oală nouă nesmălțuită – sau mai multe – la prețul de 10 bani una, apoi te duceai la cumpăratul vinului. Într-un gărlci de pivniță era așezat un butoi cu vin; un om sta în picioare și împărțea. Fiecare mușteriu întindea oala sub cană, vinarul o deschidea și lăsa să curgă vinul, după ce primea anticipat suma de 80 de bani, plata litrului. O coadă nesfârșită aștepta să vie rândul fiecăruia”¹¹. Urma apoi o altă coadă la care bărbații așteptau răbdători, la grătarele cu mititei, după care plecau în căutare de ridichi, pâine și cașcaval. Peste tot, de jur împrejur „strigăte, împinsături, înghesuială, miros de cârnați, înădușeală”¹².

În sfârșit, toate cele de trebuință fiind achiziționate, bărbații se întorceau la familii și prieteni și începea festinul. La mare cinste era, pe lângă cele cumpărate și friptura de miel, adusă de acasă, chiar dacă era rece, și mai ales cei câțiva pui la frigare, rumeniți și îmbietori, abia luați de pe foc. Se mai adăuga și pastramă,

8. Alexandru Predescu, *Dâmbovița, apă dulce...*, Editura Albatros, București, 1970, p. 176.

9. George Costescu, *op.cit.*, p.74.

10. Idem.

11. Constantin Bacalbașa, *Bucureștii de altădată*, Editura Eminescu (1878-1884), București, 1993, p. 135.

12. Idem.

brânza nouă cu ceapă și usturoi verde, pe lângă care alunecau ca unse țoiurile cu țuică care sporeau și închinările ce se făceau. Iar atmosfera era pe măsură! „Era pitoresc. Bărbații dezbrăcați de jiletcă or la cămașă, femeile cu testimelele desfăcute, cu coatele resfirate, toți înviorați de băutură, vorbeau deodată, ori cântau; câteodată aceste petreceri se sfârșeau și cu strașnice părueli.”¹³ Nelipsiți erau și lăutarii, de regulă un scripcar, un cobzar și un țambalagiu, care cântau cântece de joc, dar și de inimă albastră, transformând prânzul aparent liniștit într-un adevărat chef, care, cu greu se stingea. Doar răcoarea serii, oboseala copiilor și terminarea stocului de băutură dădeau semnalul de sfârșit al petrecerii.

Cu toate acestea, nu liniștea era cea care se înstăpânea odată cu terminarea petrecerii, cum se putea crede, ci tocmai reversul. Peste tot, odată cu plecarea bucureștenilor se revărsau, fără încetare, pocnete mai îndepărtate ori mai apropiate de oale sparte, obiceiul fiind ca oala de lut folosită la băut vinul să fie spartă cu putere de pământ, odată cu părăsirea locului de „bătaie”.

Întoarcerea acasă se înfăptuia într-o cu totul altă ordine decât la sosire. În trăsurile din față, se aflau cucoanele cu copii mai mult adormiți, după ele veneau slugile, cu brișca unde se găseau și vasele și tacâmurile murdare și sticlele goale, și doar la sfârșit veneau și boierii nedezlipiți de taraf și de restul de sticle de vin pentru a încheia cum se cuvine ziua. Bucureștenii aflați pe jos abia se târau spre casă, chiar dacă acum coșurile le erau mai mult goale. Oboseala, mâncarea multă și vinul băut își spuneau cu prisosință cuvântul. Câteva zile în șir Băneasa, Herăstrăul, Șoseaua, Pantelimonul, Filaretul, precum și celelalte grădini păstrau prin iarba lor coji de ouă roșii, cioburi de oale, farfurii și sticle, ambalaje, hârtii, precum și tot felul de rămășițe de la ospățul zilei de Armindeni.

După Armindeni urmau încă alte două petreceri îndătinate: Sânziencele Drăgaicei și apoi Sâmbăta Morților. Venea apoi un interval mai mare de pauză, care se sfârșea de Ziua Crucii pe 14 septembrie, când începea și Cârstovul Viilor¹⁴.

După cum se poate vedea, petrecerea de 1 Mai, ori de Armindeni, cu ieșirea la iarbă verde, a fost una îndătinată, sărbătorită cu mult timp înainte de apariția revendicărilor muncitorești și de sărbătorirea zilei de 1 Mai ca zi a celor ce muncesc.

Dar cum s-a ajuns ca ziua de 1 Mai să fie zi de sărbătoare a muncitorilor?

În general, ziua de muncă a muncitorilor de pretutindeni era de 12-14 chiar și 16 ore, motiv pentru care una dintre principalele revendicări ale acestora, odată cu începuturile organizării lor, a fost reducerea orelor de lucru la opt ore pe zi.

În Canada, sindicatele și-au făcut cunoscută prezența, la început, în 1872. Un an mai târziu, la Montréal, s-a format Liga muncitorilor, care a organizat manifestații

13. Idem.

14. George Costescu, *op.cit.*, p.375.

și a cărei principal scop era ca ziua de lucru să fie de opt ore. În 1880 a apărut în Statele Unite o nouă mișcare, numită „Cavalerii muncii”, care s-a extins și în Canada. Atât în Canada, cât și în Statele Unite ale Americii, s-a hotărât, în 1886, organizarea unei greve generale în ziua de 1 Mai pentru reducerea orelor de muncă. În Statele Unite mișcarea a fost cel mai bine organizată, în special la Chicago. Au participat sindicaliști, dar și nesindicaliști, care au înfruntat poliția, existând și ceva victime. Poliția a arestat și câțiva conducători socialiști, care au fost condamnați la spânzurătoare.

În amintirea grevelor muncitorilor ceferiști din Chicago, din mai 1886, înfrânte de administrația americană, s-a hotărât, de către primul Congres al Internaționalei a II-a de la Paris, din 1889, ce reunea partidele social – democrate ale vremii, să se sărbătorească 1 Mai ca o zi a oamenilor muncii, a solidarității internaționale, începând cu anul 1890.

Mișcarea muncitorească din România a fost reprezentată la Congresul de constituire a Internaționalei a II-a prin 5 delegați.

Presa din țară a așteptat cu ceva temeri prima sărbătorire a zilei lucrătorilor din întreaga lume, din anul 1890, dar totul a decurs pașnic. Tulburări ceva mai serioase au fost a doua zi.

Cea mai importantă manifestație, dar și cea mai pașnică a fost la Viena unde 50.000 de muncitori au pornit, la orele 14, spre Prater. Un public de două ori mai numeros s-a strâns să-i privească. Lucrătorii au ieșit afară din oraș spre diverse locuri de petrecere și s-au întors la ora zece seara¹⁵. La Pesta 25.000 de oameni au plecat, tot la ora 14, înspre păduricea orașului. Ei purtau steaguri tricolore și albe, nu și roșii, pe care erau scrise „opt ore de lucru, opt ore de recreație, opt ore de somn” sau numai „8,8,8”. În pădurice au fost ținute discursuri, apoi lucrătorii au petrecut până seara și s-au întors în liniște la casele lor. La Berlin numărul lucrătorilor prezenți la manifestații, după estimările făcute, au fost un sfert din total. S-au adunat prin diverse grădini și berării, petrecând toată ziua. În Elveția s-a lucrat pretutindeni. La Bruxelles nu s-a făcut nici o manifestație. La Paris au existat multe altercații între lucrători și poliție, dar fără consecințe deosebit de importante. O sută dintre manifestații au fost arestați din cauza refuzului de a circula. În orașele industriale ale Franței s-a sărbătorit 1 Mai pretutindeni, dar fără tulburări. În Italia a fost liniște, mai ales că a plouat într-una.¹⁶

Presa nu a ignorat nici manifestația de la noi, conștientizându-se însă clar faptul că „în țara noastră dezvoltarea industrială nu a luat un avânt mare”, iar revendicările

15. *Sărbătoarea muncitorilor*, în „Timpul”, anul XI, nr.130, duminică 22 aprilie, p.1.

16. *Idem*, p. 2

cerute nu aveau același impact ca în alte țări¹⁷. Era un fapt firesc, deoarece la noi muncitorii nu erau prea mulți și nici bine organizați, majoritatea populației fiind formată din țărani.

Reacțiile la sărbătoare, care nu s-a ținut chiar pe 1 Mai, ci mai devreme, în aprilie, au fost destul de diferite, și atunci, și de-a lungul timpului.

Astfel, ziarul *Timpul* arăta succint că „duminică a fost și petrecerea lucrătorilor bucureșteni la Trocadero, sub conducerea lui Nădejde, C. Mille și alții cari au ținut să imiteze pe organizatorii manifestațiilor de 1 mai din străinătate”¹⁸. Știrea a fost reluată câteva zile mai târziu adăugându-se și câteva comentarii proprii. Astfel se arată că lucrătorii din București au petrecut la grădina Trocadero de la Filaret, asociindu-se astfel la manifestația făcută de lucrătorii din celelalte țări în favoarea celor opt ore de muncă. Acolo oamenii „s-au dus să petreacă și când colo s-au pomenit cu dl. Costică Mille care a început să țină discursuri” și care a pus să se cânte la venirea lui imnul regal. Petrecerea a durat zece ore¹⁹. Proporțiile manifestației n-au fost specificate acolo, dar se pare că s-au amplificat cu trecerea timpului, cu deosebire în regimul comunist, când s-a apreciat că sărbătoarea din 1890 a scos în stradă cinci mii de muncitori. Se amintește de „o impresionantă procesiune”, iar „pe dealul Filaretului s-a organizat o mare întrunire publică”²⁰.

Desfășurarea evenimentului este cuprinsă pe larg în ziarul *Lupta* de miercuri, 25 aprilie 1890²¹, unde apare și faptul că manifestația muncitorilor a fost organizată de Clubul Muncitorilor pentru reducerea orelor de muncă la opt și, care, măcar în privința numărului participanților, poate fi și ea bănuită de o oarecare exagerare. Astfel, dimineața, încă de la ora opt, lumea a început să se strângă în sala Clubului Muncitorilor din Strada Academiei, iar la ora 10, se arată că se adunaseră cam 1.000 de oameni care, în mare parte, așteptau în stradă. La aceeași oră a pornit și convoiul. În frunte era plasată fosta muzică a Gărzii Naționale. Urma apoi un muncitor care purta steagul roșu al Clubului, după care venea „comitetul executiv, comitetul general, țărani și diferitele bresle”. În mijlocul cortegiului doi lucrători țineau o pânză mare roșie pe care sta scris: „Ajunge 8 ore de muncă pe zi”. Pe margine, douăzeci de steaguri roșii cu inscripția „8 Ore” erau purtate de alți muncitori. Convoiu a pornit în liniște mărindu-se pe drum. A străbătut Bulevardul Academiei, Calea Victoriei, Strada Carol, Piața Sfântul Anton, Calea Șerban Vodă, ajungând la Trocadero la ora unsprezece și jumătate. La destinație s-a estimat că au ajuns

17. *Manifestația de 1 Mai*, în „Timpul”, anul XI, nr. 11, duminică 1 aprilie 1890, p. 2.

18. *Ultimele informații*, în „Timpul”, anul XI, nr. 130, duminică 22 aprilie, p. 3.

19. *10 ore la Filaret*, în „Timpul”, anul XI, nr. 131, miercuri 25 aprilie, 1890, p. 1.

20. Mătișescu Olimpiu, *1 Mai în România 1890-1970*, Mica Bibliotecă de Istorie, Institutul de Studii Istorice și social politice al C.C. al P.C.R., București, 1970, p. 17.

21. *Lupta*, anul VII, seria IV, nr. 1107, București, miercuri 25 aprilie 1890, p. 1.

cam 2.000 de oameni. Intrarea nu a fost liberă, ci s-au plătit bilete. Acolo au fost ținute în total șase discursuri, oratorii fiind „Alexandru Ionescu, Constantin Mille, Ion Nădejde, Alexandru Radovici, I. Catina și Costin”²². Apoi a început petrecerea: „danțul începe, și, cu el și veselia care țin neîntrerupt până noaptea”. La ora șase seara, Constantin Mille a mulțumit în numele clubului și a cerut ca totul să se termine pașnic, așa cum a început, anunțând că această sărbătoare se va repeta și în anii următori. Mai departe, în articol, se spune că, în timpul zilei, numărul lucrătorilor a crescut mereu, astfel că pe la orele trei și jumătate nu mai erau bilete la casă, deși se tipăriseră 3.000 de bilete. Astfel, a trebuit „să se fabrice acolo bucăți de hârtie cu pecetea clubului”. Biletul costa 50 de bani și dădea dreptul la o litră de vin. Pe la ora 8 au plecat toți muncitorii, fără a se semnala nici un scandal.²³

Nici în anul 1900 presa vremii nu a fost prea darnică cu astfel de informații, menționând mai mult evenimentele din străinătate privind sărbătorirea de către muncitorii de acolo a zilei de 1 Mai.

„Românul”, ziar al cărui fondator a fost C.A Rosetti, anunța la 23 aprilie (6 mai pe stil vechi) 1900, că lucrătorii din toate țările au serbat ziua de 1 Mai, cerând opt ore de lucru și vot universal. La noi această zi urma să fi serbată chiar în ziua când apărea ziarul, la 23 aprilie. Pe drapelul lucrătorilor se arăta că s-a înscris pe lângă dezideratul de opt ore de lucru și necesitatea votului obștesc și drepturi politice pentru Dobrogea²⁴. În aceeași zi liberalii anunțaseră o întrunire publică în capitală, în vederea alegerilor de la 30 aprilie. Candidatul liberal la Colegiul II din Senat, din Ilfov era I. Procop Demetrescu²⁵. Întrunirea, anunțată pentru 23 mai a fost amânată pentru luni 24 aprilie 1900, când a avut într-adevăr loc²⁶.

Chiar dacă și muncitorii de la noi au serbat ziua de 1 Mai²⁷, marile ziare ale vremii au avut paginile ocupate cu desfășurarea alegerilor din Senat, fără a face deloc caz de sărbătoarea muncitorilor. Ziarul „Adevărul” menționează totuși câteva știri externe referitoare la faptul că la Viena pe 18 aprilie/1 mai, serbarea internațională a socialiștilor s-a transformat într-o procesiune grandioasă. Opt zeci de mii de oameni au manifestat pe străzi, iar de la balcoane s-a aruncat cu flori și confetti. La Paris s-au ținut întruniri, deși se hotărâse să nu se serbeze ziua de 1 mai de nici un fel, din cauza alegerilor comunale din 6 mai²⁸.

Se spune că manifestația de 1 Mai din București, din anul 1900 (care de fapt, cum

22. Idem.

23. Idem.

24. *Românul*, anul 44, nr. 35, 23 aprilie (6 mai) 1900, p.1.

25. Idem.

26. *Adevărul*, anul XIII – no. 3857, luni 24 aprilie 1900, p.3.

27. *Românul*, anul 44, nr. 35, 30 aprilie (13 mai) 1900, p. 1.

28. *Adevărul*, anul XIII – no. 3853, joi 20 aprilie 1900, p. 3.

s-a mai spus, s-a desfășurat mai devreme de 1 mai) a avut ca loc de adunare Grădina Cișmigiu, în acorduri intonate de fanfara muncitorească²⁹. Muncitorii au avut și pancarde cu lozinci, iar după încheierea adunării, „coloanele de manifestați au străbătut ca și în anii precedenți Calea Victoriei, Piața Amzei, Buzești, Kiseleff, spre grădina Bordei, unde a avut loc serbarea câmpenească și unde a vorbit I. C. Frimu, Al. Ionescu, V. Anagoste și alții”³⁰. Aceste informații nu au apărut în documente ale vremii, ci mult mai târziu.

Este interesant de văzut, pe scurt, ce s-a petrecut în București, prin prisma presei, în chiar ziua de 1 mai 1900.

Pe 29 aprilie 1900 a plouat în toată țara. În unele localități a căzut zăpada, cu deosebire în nordul Moldovei. La Domnești, lângă București, a bătut grindina. În capitală a fost un frig simțitor. Dimineața, printre picăturile de ploaie au fost și fulgi de nea. Ziua, maxima a fost de 11 grade³¹. Dacă duminică a fost vreme urâtă, luni 1 mai, s-a făcut frumos, s-a încălzit, până la 21 de grade, cerul a devenit senin, fără nici un nor și fără vânt, după ce cu o zi înainte bătea vântul și era rece³².

Unul din cotidienele vremii anunța, pe 30 aprilie 1900, că, de 1 mai, „comanduirea pieței a dat dispoziție ca muzica militară să cânte dimineața de la 7 la 10 și jumătate la Cișmigiu și după amiaza la Șosea”³³. La 1 Mai toate ministerele au fost închise, afară de acela al Instrucțiunii Publice. Tot atunci s-a deschis sesiunea de primăvară a Sfântului Sinod cu o deosebită solemnitate. La ora 10 s-a oficiat un Te-Deum la Mitropolie de către P.S.S. Nifon Ploieșteanul, vicarul mitropoliei, la care au asistat și alți înalți prelați. La orele zece și jumătate membrii Sfântului Sinod au mers la localul Sfântului Sinod din Strada Carol, unde doctorul Istrati, ministrul cultelor a citit mesajul regal pentru deschiderea sesiunii. În această sesiune Sfântul Sinod urma să desemneze trei arhimandriți dintre care ministrul cultelor hotăra pe acela care va purta titlul de Craioveanul. Sesiunea trebuia să se încheie pe 12 Mai³⁴.

Tot privitor la 1 mai 1900, presa vremii dezvăluie o singură știre referitoare la muncitori și anume că „azi orele 2 și jumătate p.m., muncitorii români din toate branșele se vor întruni din nou în sala constructorilor de pe Bd. Maria”³⁵.

Odată cu unirea din 1918, numărul lucrătorilor industriali a mai crescut, dar evenimentele muncitorești au rămas restrânse pentru ziua de 1 Mai.

29. Maticescu Olimpiu, op.cit., p. 62.

30. Idem

31. *Timpul*, anul al douăzeci și doilea, nr. 96, duminică, 30 aprilie 1900, București, p. 2.

32. *Adevărul*, anul XIII – no. 3866, miercuri, 3 mai 1900, p. 2.

33. *Lupta*, ediția a doua, anul XII, nr. 2572, duminică 30 aprilie 1895, p. 2.

34. *Timpul*, anul al douăzeci și doilea, nr. 96, duminică, 30 aprilie 1900, București, p. 3.

35. *Adevărul*, anul XIII, no. 3804, luni, 1 mai 1900, p. 3.

Prima zi a lunii mai a devenit cu adevărat sărbătoare muncitorească după anul 1948, grevându-se pe vechea sărbătoare de Armindenii. Astfel, ea a devenit ziua muncitorilor, uitându-se vechea ei semnificație și astăzi nimeni n-o mai sărbătorește ca altădată.

SUMMARY

Life in Bucharest has been marked not only by the hard times of work, but also by specific moments of organized leisure and collective feast. Among the holidays much appreciated by today's bucharestans, the 1st of May, is known generally due to the significance it has acquired since 1890, when it was celebrated for the first time as the Working Class Day - (the authoress reminds the events that brought to this significance. Yet, few people still recall the fact that, in oldertimes, this day was deidcated to St.Jeremiah, and was called „Armindenii”. The way bucharestans have been enjoying this free day, whatever its significance, has been much the same in the past as today: food, drinks and the urge to enjoy a green environment.